

Од пуког статистичког термина до глобалног лакмуса који је открио и добрим делом омогућио највеће промене после двеста година светске доминације западног модела развоја људског друштва, прошло је само десетак година. Убрзање које догађаји у свету имају последње две, три године сигурно није последица само постојања БРИК-а (сада већ најшире прихваћеног термина), али су тиме добрим делом омогућени. Време глобалног феномена преношења визуелних порука (а оне су педесет пута упечатљивије од гласовних) омогућило је да слика, испреплетаних руку лидера земаља БРИК-а Медведева, Луле, Синга и Ху Ђинта, из Бразилије обиђе свет. Некима се заледила крв у венама а другима пак узаврила. Неко то зове сукоб, неко конкуренција, неко чак и не види или се прави да не види шта се дешава на планети. Увек убрзани и прагматични Запад полако (или брзо како коме изгледа) губи примат на планети. Више хиљада година старе цивилизације на традиционалан начин доказују да се у њиховом рачуњању десетине и стотине година само успут броје. На западу то тешко могу да разумеју, а заједно са њима и сви који су BBC - SNN-овским медијским цунамијем поплавлени последњих неколико деценија. Користећи, маркетиншки речено, својеврсни створени бренд, који је у времену свеопште рецесије Запада успео, не само да остане на ногама него и да постане најважнији чинилац у превазилажења кризе коју је Запад изазвао, они су створили респект и поштовање који је сада највећа њихова снага не само у сопственим земљама већ и свугде у свету. То је и најбољи аргумент да се садашњи систем западне доминације замени новим по већину човечанстава бољим. То такође свуда где је рецесија изазвана кризом представља јасан доказ да не постоји дуго времена приказиван само један привредни пут и начин ка развоју. Алтернатива је јасно уочена.

У Бразилу је 15.4.2010. одражан други самит лидера ове групације која сигурно нема више само форму „ми бисмо могли“ већ постаје и суштински одређен „ми већ озбиљно радимо“. Сусрет у Бразилији одржан је да би се заједнички интереси у области политике, финансија, заштити животне средине, пољопривреде, енергије и безбедности промовисали и да би се указало на конкретне путеве њиховог остварења.

До преласка у другу вишу фазу сарадње долази после сталних годишњих сусрета министара спољних послова и веома честих сусрета министара финансија, гувернера централних банака, представника комерцијалних банака и њихових банака за развој. То сугерише да се ова структура оријентише пре свега на економију (свакако не само на економију). Са само једном шестином девизних резерви ових земаља створио би се фонд величине ММФ-а. Стога притисак ових земаља на ревизију Бретон-Вудс међународних финансијских институција, које су пре свега потврђивале доминацију и форсирање Запада, веома брзо мора да се прилагоди садашњем (и будућем) стању ствари у свету. БРИК не жели стварање неког потпуно новог светског поретка и да се позиционира као контра тежа садашњем стању, већ само већи удео у правима, у складу са реалном привредном ситуацијом у свету. То се односи не само на њихов положај, већ и на економију осталих нарастајућих држава у свету. То значи да ће управљачке структуре и гласачка права у ММФ-у и Светској банци бити прилагођена стварној садашњој (и

будућој) економској снази. Ово се очекује у новембру ове године на самиту Г 20 групе. Конкретни кораци ка постизању тог (евидентно и на западу, мада невољно) прихваћеног циља, оствариваће се већ створеном обимнијом међусобном сарадњом. Знатно увећана трговина и инвестиције обрачунаваће се у националним валутама уз највиши степен сарадње њихових банака. Тиме почиње и свођење долара на реалну вредност, што се због великих износа које Кина и Русија имају у тој валути неће догодити преко ноћи. Они за сада желе да се постигне стабилност корпе резервних светских валута која би гарантовала дугорочно уравнотежен економски раст у свету.

Економија и технологија су кључни фактори развоја сваког друштва па је стога и највише пажње на самиту поклоњено њима. Политика се може препознати у одлуци Кине (која је и оквиру БРИК-а највећа економска сила) која не жели да се приклони разним позивима, пре свега, Обама како би учествовала у стварању неке Г2 групе за 21. век, заједно са Американцима. То би Кину довело у неугодну позицију империјалног статуса што она сада сигурно не жели, јер деценијама се управо борила против таквог статуса. Сигурно је да јој позиција у групи која је бар по неким параметрима блиска њој, много више лежи, јер заједнички захтеви који су од значаја за Кину, много лакше се прихватају од остатка света, а и имају већу тежину пред дојучерашњим беспоговорним ауторитетима. Одлучан захтев за новом организацијом Уједињених Нација а посебно Савета Безбедности, тема је о којој ће се сигурно на самиту у Кини следеће године највише разговарати.

Све земље БРИК- у регионима у којима се налазе, снажно су присутне у мулти националним организацијама, са којима имају споразуме који учвршћују мултиполарност светског поретка. ШОС, ИБСА, АСЕАН, БАСИК, УНАСУР су организације које потврђују став земаља БРИК-а да ове земље нису неки нови светски блок, већ само део нове глобалне структуре мултиполарног света. То је круцијална чињеница која говори да старе силе морају да се прилагоде новом систему вођења међународне економије. Тиме им се избијају из руку економске полуге моћи и фаворизована експлоатација природних и људских ресурса уз стално контролисање супер наоружања, које сада немају само они.

Међу земљама БРИК-а сасвим сигурно постоји и стратешки ривалитет. Оне свакако нису кохерентне на начин Европске Уније: историјски, географски, правно, верски. И у погледу безбедности, оне немају непосредног ривала као што је имао НАТО приликом оснивања. То значи и да повремене напетости каквих је било у прошлости, неће бити изненађење ако их буде било и у будућности. Али, искуства претходна два века и мудрост руководства која су успела да ове земље учине највећим нарастајућим економским и другим силама изнаћи ће начин да функционишу несметајући једна другој.

Мали корак за БРИК, велики за човечанство

Пише: Милан Пурић

понедељак, 19 април 2010 15:08

Тренутно је БРИК, једнима нада за престанак економске доминације и за уклањање неиздрживог притисак од стране оних који их експлоатишу, док другима, представља најозбиљнију претњу да неће више бити могуће извучити неоколонијалне профите из штампања долара и војне силе. БРИК је у средишту и одржава равнотежу. Имају, и тек ће имати огромну економску и војну силу, али и небројано много унутрашњих проблема за решавање. За разлику од Запада, источњачке цивилизације најбоље знају шта значи фактор времена и имају га на претек.